

[Landbrugsministeren.]

opgave. Det, som staten kan, og som jeg synes vi absolut må gøre, er at føre en slags kontrol med, at disse udgifter ikke bliver urimeligt store, altså at man ikke iværksætter unødigt store kontrolforanstaltninger eller ansætter unødigt stort personale. I alle de forhandlinger, som jeg har ført med branchen, har man været enig med mig i, at det kunne være ganske rimeligt, at staten gør dette, for selv om man i almindelighed ikke vil komme ud for det, så kan det, netop når staten betaler alle udgifter, måske friste en enkelt til at lade lidt hånt om disse udgifters størrelse. Jeg går ud fra, at alle vil være enige med mig i, at det skal vi helst undgå.

Til det ærede medlem hr. Morten Lange skal jeg ikke sige mange ord ved denne lejlighed. Jeg vil dog gerne henstille til det ærede medlem, at han ved bedømmelsen af min og ministeriets virksomhed ikke benytter udelukkende, hvad han læser i aviserne. Jeg tror, det ærede medlem vil give mig ret i, at der står et og andet i aviserne også om ham og hans parti, han ikke ønsker skal lægges til grund for bedømmelsen af hans virke. Med hensyn til svinekort og enighed i landbruget har jeg aldrig nogen sinde stillet enighed i landbruget som en betingelse for, at jeg vil fremsætte et forslag om svinekort, aldrig nogen sinde, hverken i indre eller ydre forhandlinger. Mange blade har skrevet, at jeg gør det, men det er jo umuligt at dementere, hvad der står i alle blade, så det har jeg ikke fundet nogen grund til.

Jeg har sagt gentagne gange og vil gentage her, at når der kommer henvendelse fra et enigt erhverv, vejer det tungt til i de beslutninger, der skal træffes, det er da så ganske givet, men jeg har aldrig sagt, at fordi der kommer et enigt erhverv, så gør jeg sådan og sådan, og jeg tør godt sige her, at det løfte vil jeg heller ikke give, at jeg vil følge et enigt erhverv. Jeg forbeholder mig nu som før at danne mig mit eget skøn om, hvorvidt det, et enigt erhverv er kommet til, er noget, der bør fremmes. Derfor vil jeg altså anbefale det ærede medlem at lægge lidt mindre vægt på, hvad han læser i aviserne. Jeg kunne så til gengæld love også at gøre det, når det drejer sig om det ærede medlems parti.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om en rapsordning.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 129, fremsættelsen i tidenden sp. 403).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Rasmussen: Der er det ejendommelige ved forslaget til lov om en rapsordning, at det er et lovforslag, som hverken landbrugsministeren, regeringspartierne eller landbruget i virkeligheden havde ønsket skulle komme, men det ligger jo sådan, at ved aftalerne om de landbrugslove, der blev gennemført i foråret, havde man lovet, at hvis det ikke var muligt at opnå en frivillig ordning på dette område, ville man gennemføre en rapsordning ved lov. Det er det, der er kommet til at foreligge, fordi en enkelt margarinefabrikant ud af 50 har nedlagt veto mod en frivillig ordning. Men så kan margarineforbrugerne trøste sig med, at nu da ordningen er nået op på lovgivningsplan, slipper de 2-3 øre billigere pr. kg margarine, end de ville have gjort, hvis den frivillige ordning var blevet gennemført.

I øvrigt vil jeg gerne sige om den foreslåede rapsordning, at jeg er glad for, at den i hvert fald er begrænset til at gælde 2 år. En rapsordning kan jo i nogen grad sammenlignes med en sukkerroeordning. Det er rigtigt, at som forholdene har udviklet sig prismæssigt for rapsen i de seneste år, er det vel ikke nogen overvældende god forretning at dyrke raps til den frihandelspris, der kan opnås, men sagen er jo den, at det efterhånden har udviklet sig

[Chr. Rasmussen.]

på den måde, at rapsmarkerne indgår ligesom sukkerroemarkerne på en udmærket måde i sædskiftet og derigennem giver brugeren en indirekte fordel, som er uhyre vanskelig at gøre op i kroner og øre. Men sikkert er det i hvert fald, at en rapsafgrøde som forafgrøde til en hvedemark er i sig selv særdeles fortrinlig, og med den brødkornordning, vi har i øjeblikket, ligger der i hvert fald en slet ikke ringe indirekte fordel i dyrkningen af raps. Derfor kan det være et stort spørgsmål, om en rapsordning i det lange løb bør bygges op uden at være kædet sammen med den til enhver tid gældende kornordning, om vi da skal have en sådan. Men stillingen er i øjeblikket den, at mit parti ser velvilligt på, at man gennemfører denne rapsordning for en 2-årig periode, og jeg skal anbefale en velvillig behandling af forslaget i det høje ting.

Jens Chr. Christensen: Også til dette lovforslag kan venstre give tilslutning. Vi havde selvfølgelig hellere set, at man havde etableret en frivillig ordning, men det viste sig jo, at det ikke kunne lade sig gøre, og det er derfor blevet nødvendigt at lovgive om en rapsordning.

Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen sagde, at raps er en udmærket afvekslingsafgrøde, ikke mindst nu, da vi har så stor mangel på arbejdskraft i landbrugserhvervet, hvor adskillige landbrug må drives uden besætning. Det er da nødvendigt at have en afgrøde, der kan gå ind imellem kornafgrøderne, og dertil er rapsen ganske fortrinlig. Der er imidlertid en vis begrænsning i aftagningspligten, og man har sat den til 10 pct. af fedtstofforbruget i vore margarinefabrikker. Jeg ved fuldt vel, at hvis vi skal forhøje den procentdel, som margarinefabrikkerne skal iblande, vil margarineprisen stige, og jeg ved også, at i jo større udstrækning vi er i stand til at bruge vor hjemlige avl, jo mere vil vi være i stand til at spare på valutaen. I landbrugserhvervets nuværende situation vil det også være til gavn, at dette erhverv har så mange strenge at slå på som muligt, og jeg vil derfor stille det spørgsmål til den højtærede minister, om der er mulighed for, at margarinefabrikkerne kunne aftage hele rapsavlen, og at man kan forhøje procenten

således, at der måske også fremover blev mulighed for at øge rapsarealerne. Det, det først og fremmest drejer sig om, er for mig at se en udvidelse af procentdelen, således at hele den rapsavl, der vil fremkomme i indeværende år, vil kunne bruges på de danske margarinefabrikker.

Niels Ravn: Når man gennemlæser det fremsatte lovforslag, vil noget af det første, der springer i øjnene, være, at man her opererer med forslag til en lov med tilbagevirkende kraft. Noget sådant må man altid principielt være betænkelig ved. Det er måske forståeligt i dette tilfælde. Jeg hørte meget vel for et øjeblik siden under behandlingen af en anden sag den højtærede landbrugsminister give udtryk for, at han ikke ville forpligte sig til altid at gå ind for en sag, som der stod et enigt erhverv bag ved. På den anden side ved vi også, at den højtærede minister har udtalt, at han ikke ønsker at tage stilling til problemerne, medmindre der står et enigt erhverv bag spørgsmålet. Det er måske forklaringen på, at vi står i den situation at skulle forhandle om et lovforslag, der har tilbagevirkende kraft. Med den indstilling, den højtærede minister her har givet udtryk for at han har, er man måske kommet en postgang for sent; det er vel det, der er sket i dette tilfælde, men nu må vi se, hvilke problemer spørgsmålet om ordningens tilbagevirkende kraft eventuelt kan afstedkomme. Jeg er ikke i stand til at overskue dette, før vi får nærmere oplysninger forelagt.

Hvad lovforslagets principielle indhold angår, kan jeg sige, at det har mit partis tilslutning.

Lovforslaget bygger på det princip, at landbrugserhvervet opnår en pris på hjemmemarkedet på de varer, der omsættes her, der skal stå i et rimeligt forhold til det øvrige prisniveau inden for landets grænser, og i øvrigt også opnår en pris på de levnedsmidler, det drejer sig om, der ligger på højde med prisniveauet andetsteds i Europa. Margarinefabrikkerne skal forpligte sig til at aftage 10 pct. af deres fedtstofforbrug fra danske avlere til en fastsat pris, der, så vidt jeg kan skønne, ligger ret nær op ad den pris, som er gældende i øjeblikket på verdensmarkedet, måske med nogle

[Niels Ravn.]

øres udsving, alt efter omstændighederne i øvrigt. På dette område er der altså ikke ret mange penge i lovforslaget. Pengene ligger i § 3, der er den afgørende paragraf. Det er den, der forpligter margarineindustrien til at betale en afgift på 42 øre pr. kg af den aftagningspligtige mængde på 10 pct. af deres fedtstofforbrug til en fond, uanset om de aftager rapsen. Den situation kan altså opstå, hvis forhandlerne er i stand til at afsætte mere til eksport end til margarinefabrikkerne, at aftagningspligten ikke bliver effektiv. Alligevel er industrien forpligtet til at indbetale 42 øre pr. kg til denne fond. Så vidt man kan skønne fra indeværende års avl, vil der blive tale om en merpris til samtlige dyrkere på 46 øre pr. kg. Det er forslagets principper, og dem kan vi stort set tiltræde.

Hvis vi ser på den forbrugerpris, som bliver en konsekvens af forslaget, prisen på bordmargarine, som man kalder det, er der heller ikke grund til at nære betænkeligheder, idet Danmark, når man ser bort fra Holland, så vidt jeg har kunnet få oplyst, har den laveste pris i Europa på bordmargarine. Der er lande, hvor man får en pris, der er dobbelt så høj som den, vi vil få herhjemme.

Det har ikke været muligt som i de nærmest foregående år at etablere en frivillig ordning mellem producenter og industri. Vi beklager, at dette ikke har været muligt, men det har det altså ikke været, og derfor har man måttet gå til lovgivningsmagten.

Det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen var glad for, at aftalen kun omfattede to år. Jeg er da fuldstændig indforstået med, at det er to år, det drejer sig om, for det er jo den periode, der var tale om ved landbrugsforliget i foråret med det store lovkompleks for de to nærmest kommende høstår, og det er derfor også naturligt, at dette lovforslag skulle følge samme turnus. For dyrkerne havde det naturligvis været rarere med en lidt mere langsigtet politik; så havde man

haft bedre mulighed for at tilrettelægge sin produktion.

Så kan det spørgsmål rejses, om man ikke med denne lovgivning kan befrygte en overproduktion, idet udbyttet pr. ha ligger noget over det, man kan opnå ved f. eks. bygdyrkning. Hvis vi ser på tallene fra de seneste år, har der fra 1958 til 1961 fundet en stigning sted i arealet fra 4 300 ha til 13 800 ha. Jeg tror dog ikke, at vi her kan frygte en lignende udvikling som den, der har fundet sted for rugavlens vedkommende. Rug kan dyrkes under alle klimatiske forhold og på jord af praktisk taget alle boniteter i dette land. Raps er væsentlig vanskeligere, den stiller større krav i klimatisk henseende og stiller også større krav med hensyn til terrænet; specielt i nærheden af skovarealer er rapsdyrkning i mange tilfælde meget vanskelig. Jeg tror, at disse forskellige forhold vil gøre, at vi på trods af den udvikling, der har fundet sted, alligevel må have lov til at regne med en vis naturlig begrænsning.

Ud fra disse betragtninger kan jeg tilsige mit partis velvillige medvirken til lovforslagets gennemførelse.

Axel Sørensen: Fra det radikale venstres side kan vi anbefale det fremsatte lovforslag, som skal erstatte den frivillige ordning, man har haft i de 2 foregående høstår, hvor det hele var baseret på en aftale med margarinefabrikkerne om at aftage de avlede rapsfrø. Det er nu gået sådan, at man ikke har kunnet opnå en fortsættelse af denne frivillige ordning, fordi man i margarinefabrikernes kreds ikke kunne enes om at fortsætte. Ved forhandlingerne i foråret 1961 med landbrugets organisationer blev der givet tilsagn om, at man fra regeringens side ville tilstræbe en forlængelse af ordningen for høstårene 1961 og 1962, og man kan godt forstå mange landmænds skuffelse over, at den frivillige ordning ikke kom i stand, for det har for en hel del landmænd været en god foranstaltning i et sædskifte at have rapsdyrk-

[Axel Sørensen.]

ning; navnlig gælder dette for de landmænd, som har reduceret eller helt afskaffet deres kvægbesætninger på grund af vanskelighederne ved at få fornøden arbejdskraft, og derfor berører det måske mest det større landbrug.

Dette er baggrunden for det foreliggende forslag. Som det allerede er nævnt, angår det en pligt for margarinefabrikkerne til at aftage et kvantum, der står i et passende forhold til deres fedtstofforbrug til margarinefabrikationen. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget drejer det sig om ca. 19 000 tons rapsfrø. Da dette ikke tilnærmelsesvis er hele produktionen af rapsfrø, kan der blive tale om kvanta, der kan bearbejdes og sælges til eksport. Afregningsprisen til avlerne er i lovforslaget ansat til henholdsvis 80 øre for vinterraps og 70 øre for forårsraps plus den afgift på 42 øre, som indgår i en fond, der senere fordeles mellem samtlige rapsavlere. Ordningen kan måske bevirke en forskel for de enkelte landmænd, efter som de afsætter et større eller mindre kvantum rapsfrø uden om de danske margarinefabrikker. Der er ingen leveringspligt.

Prisen på bordmargarine, der forhandles her i landet, vil som følge af ordningen stige med 10 øre pr. kg eller mindre end efter den frivillige rapsordning, så man kan sige, at lovforslaget betyder for så vidt ingen fordyrelse.

Jeg skal ikke på nærværende tidspunkt knytte yderligere bemærkninger til forslaget, da jeg går ud fra, at det henvises til et udvalg, hvor der vil blive lejlighed til at få eventuelle spørgsmål besvaret, men jeg skal slutte med på det radikale venstres vegne at anbefale det foreliggende lovforslag.

Morten Lange: Jeg vil gerne begynde med — det er måske klogt — at befæste den borgfred, som den højtærede landbrugsminister lige netop foreslog mig, hvad angår spørgsmålet om at tro på, hvad der står i avisen. Jeg er fuldstændig klar over, at det skal man gøre med stor varsomhed. Jeg var glad ved at høre, hvad ministeren sagde i den anledning.

Når jeg går ned fra dette podium, skal jeg have fornøjelsen at befæste borgfreden

ved at overrække en buket raps, som kan cirkulere mellem den højtærede ministers kolleger — jeg er ikke i tvivl om, at den højtærede minister selv kender raps udmærket. Raps er ellers en ny plante i dansk landbrug, i hvert fald har den været væk i lange tider.

Der er blevet sagt så meget om rapsdyrkning, kloge og besindige ord om de krav, den stiller, om skovnærhed og lignende, og jeg skal lægge mit lidt til, for dog at sige noget pænt om lovforslaget, og sige lidt om rapsens forhistorie og dyrkning, som måske også belyser lidt af, hvad der er indeholdt i lovforslaget.

I den økonomiske plantelære fra ca. 1793 — hvis jeg må tillade mig et citat — står der:

„Man inddeler rapsæden efter tiden, da den udsås, i sommer- og vinterrapsæd; hin udasås sildig om foråret til Sankt Hans dag og høstes i august eller september, denne sås i september og høstes i juni.“

Det giver jo allerede en indikation, som vi får brug for senere, nemlig at rapsen synes på en forholdsvis komfortabel måde at gå ind i arbejdsprocessen i det danske landbrug. Arbejdet er noget forskudt i forhold til forskellige andre ting, og jeg har en fornemmelse af, at det var det ikke alene i 1793, men at det er det stadig væk. I „Danmarks Flora“ fra 1853 omtales rapsdyrkning som et spredt kuriosum. I „Nytteplanter“ fra 1937 anvises det, at rapsolien kan købes på apoteker til vågeknelamper på hospitaler, men ellers ikke bruges til noget som helst, og i dag står vi altså over for en lovgivning, som angiver en meget betydelig dyrkning af raps i Danmark.

Som sagt, den har vist sig igen at være en praktisk afgrøde, den dyrkes meget, og det er en af grundene til de kritiske bemærkninger, jeg har at gøre til det lovforslag, vi har fået forelagt her, nemlig det simple spørgsmål: er det overhovedet nødvendigt at subsidiere rapsdyrkingen? Det synes jo, efter hvad der er angivet i bemærkningerne til lovforslaget, at folk dyrker raps med stor fornøjelse og stor glæde alle de steder, hvor rapsen kan dyrkes på rimelig vis. Jeg forstod på det ærede medlem hr. Niels Ravn, at der var visse restriktioner

[Morten Lange.]

tioner, hvad det angår, hvilket også stemmer med mine egne iagttagelser; men dér, hvor der er gode muligheder for at dyrke den, dér gør man det, og dér er den gået harmonisk ind i sædskiftet. Den dyrkes i en sådan overflødig mængde, at jeg meget stærkt tvivler på, at nogen som helst subsidiering, endsige den kraftige, der her foreslås, overhovedet er nødvendig for at få dyrket den raps, der skal dyrkes.

Jeg tror, det bliver nødvendigt i udvalget at få en nærmere afvejning af forholdene mellem kornpris og rapspris for at se, om der er nogen som helst mening i de tal, vi har fået forelagt. Man kan altid byde over uden noget som helst vrøvl fra dem, der skal modtage det, men fra den bevilgende myndigheds side må man dog alvorligt undersøge, om de tal, der fremkommer, er rigtige.

Så meget om selve tallene, om selve de beløb, der er tale om, som jeg personligt tror er i alvorlig modstrid med det, som ville komme frem, hvis man foretog en rimelig beregning over, hvorledes man skulle få raps dyrket i et omfang, som svarer til det behov, man kan sige der er i margarinefabrikationen, eller hvad man ellers vil. Jeg tror, en subsidiering er ganske unødvendig.

Den foreslåede ordning afløser nu en frivillig ordning, som vi har hørt om før; man burde efter min mening imidlertid allerede for længe siden have undersøgt, om den ikke var i konflikt med monopolloven og allerede i henhold hertil burde have været ophævet og forbudt. Jeg går ud fra, at der må være tilstrækkeligt med ventiler, ellers havde vort flittige monopoltilsyn formodentlig fundet ud af det og var skredet ind. Ellers bliver det et spørgsmål om ved lejlighed at få stoppet den slags ventiler i monopolloven. Jeg er temmelig sikker på, at det netop må være meningen med monopolloven, at man ikke kan lave en aftale om en sådan kæmpefabrikation, som margarineproduktionen faktisk er, så at margarineindustrien og dyrkerne i fællesskab kan få forbrugerne, og derfor synes jeg, at både fortid og nutid trænger til at blive grundigt omtalt her, og det ligger for mig temmelig klart, at her er der tale om en yderligere støtteforanstaltning, først og

fremmest til det store landbrug, som i sin rotation med kornavl sætter noget raps ind og formentlig ville gøre det, hvad enten vi støtter det eller ej. Nu har vi støttet det store landbrug især og det mindre landbrug i nogen grad med så mange millioner kroner, at man måske kunne tage det roligt med disse pølser og medisterbug i slagte-tiden, men alligevel forekommer det mig, at dette her er den groveste af varianterne. Man lægger nemlig en tilsvarende afgift på margarinen, nemlig 10 øre pr. kg, og så vidt jeg har opdaget sammensætningen af forbruget her i landet, er det nu engang sådan, at det er i de fattigste forbrugerkredse, hvor man ikke mener, man har råd til at spise smør, man i størst udtrækning erstatter smørret med margarinen.

Her foreslår man altså en lovgivning, som subsidierer — naturligvis ikke udelukkende, men fortrinsvis — det store landbrug og lægger afgiften — naturligvis ikke udelukkende, men fortrinsvis — på de allerfattigste forbrugere. Man kunne finde andre veje, hvis man absolut vil give støtte af denne art. Jeg er helt sikker på, at der nok skal blive dyrket raps endda, hvis det er nogen nytte til, og ellers kan vi lade være med det; det har vi gjort i mange årtier; vi kan holde op igen, hvis det ikke er fornuftigt, men skal landbruget endelig have denne yderligere støtte, så find en lidt mindre asocial måde at yde den på. De 10 øre kommer tilfældigvis til at ligge som en indirekte skat dér, hvor der er dårligst råd.

Alligevel skal jeg altså stadfæste borgfreden med en buket raps og håber, den bliver modtaget i bedste mening.

Mose Hansen: I de 3 foregående år har der bestået en frivillig rapsordning mellem margarineindustrien og rapsavlerne her i landet, ifølge hvilken margarineindustrien har aftaget frø fra rapshøsten og til en pris, der var antagelig for den hjemlige rapsavl. Den frivillige ordning kan nu desværre som nævnt i lovforslaget ikke længere praktiseres som følge af, at en enkelt margarinefabrikant vægrer sig ved at tiltræde en frivillig ordning. Det kan kun beklages, at det for at sikre rapsavlerne bliver nødvendigt at lovgive på dette område.

Den foreslåede rapsordning må tillige ses som led i landbrugsforliget i foråret.

[Mose Hansen.]

Det er beklageligt, at lovgivningen på dette område er trukket i langdrag, idet man derved har stillet rapsavlerner over for store usikkerhedsmomenter ved planlægningen af dyrkning af raps i sommer.

Jeg anser det for rimeligt, at margarineindustrien anvender 10 pct. fedt udvundet af raps i sin produktion og derved bidrager til spredning af landbrugets dyrkningsområder. En iblanding af rapsolie i margarinen har, så vidt jeg ved, ingen forringelse af margarinen til følge, hverken smagsmæssigt eller næringsmæssigt. Det må derfor være en opgave at bruge danskavlet fedtstof i den udstrækning, det er muligt.

Jeg har været inde på det uheldige i, at en frivillig eller en tvungen ordning ikke for længe siden er gennemført. Hvor fejlen ligger, bortset fra margarinefabrikanten, ved jeg ikke; men jeg ved, at under de for landbruget vanskelige pris- og afsætningsforhold har landbrugerne et behov for afgrøder, der kan virke aflastende i et ensidigt sædskifte, navnlig i de kvægløse bedrifter. Samtidig kan de virke aflastende på de traditionelle produktioner. Det vil derfor være af betydning for fremtiden, at der kan tilsås et så stort areal som muligt med planteprodukter, der kan anvendes i industrien, som i dette tilfælde raps. Jeg kunne i hvert fald tænke mig, at man udvidede dyrkningen af oliefrø til industrien også på andre områder her i landet. Men sådanne ordninger bør være tilrettelagt før såningen, så landmanden ved, hvilke betingelser han går ind til.

Den rapsordning, som der her er tale om, omfatter høståret 1961-62, og den skal først gennemføres nu, efter at rapsen til høst i 1962 er sået for snart 3 måneder siden. Denne forsinkelse kan for landbruget komme til at betyde en væsentlig forringelse af ordningens værdi i forhold til 1961, hvis der nu i sommer er tilsået væsentligt større arealer med raps end i 1960. Var rapsordningen blevet gennemført i foråret, kunne en større tilsåning og dermed en forringelse af ordningens betydning for den enkelte landmand måske være undgået. Mange nye rapsavlere har måske på grund af, at der ikke forelå en udarbejdet rapsordning, ikke fået den rigtige information på dette område, dels af deres organisatio-

ner, dels af dem, som de skal sælge frøet til.

Idet jeg beklager, at en lovgivning på dette område er trukket i langdrag, kan jeg på mit partis vegne give tilslutning til en sådan lovgivning.

Lanbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke de ordførere, der har givet tilslutning til lovforslaget.

I anledning af beklagelsen af, at denne lovgivning kommer så sent, vil jeg sige, at det, der var tale om i foråret, var en frivillig fortsættelse af den hidtil gældende ordning, og alle parter regnede dengang med, at det kunne lade sig gøre. Der er i og for sig ikke givet landbruget andre løfter, end at vi tilstræbte en fortsættelse af den frivillige ordning. Det var først, da den glippede — og det skete jo sent på sommeren — at regeringen besluttede at fremsætte lovforslag, hvad der jo rent praktisk ikke kunne ske ret meget hurtigere, end tilfældet har været, på grund af tidspunktet for folketingets sammentræden. Jeg kan godt deltage i beklagelsen, men altså med det forbehold, at denne lovgivning ikke var forudset og heller ikke var lovet. Men når den frivillige ordning ikke kunne gennemføres, syntes jeg det var rimeligt at gennemføre en tilsvarende ordning i lovgivningsform. Denne ordning har jo så, som det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen sagde, den fordel, at den oven i købet er billigere for forbrugerne, end den frivillige ordning hidtil har været.

Jeg vil gerne sige, at som forholdene ligger, synes jeg ikke der er grundlag eller mulighed for, at vi kan forhøje de procenter, der skal iblandes margarinen; de 10 pct. må efter min mening blive stående i disse 2 år, også fordi det helt er i overensstemmelse med den frivillige ordning, der var på tale.

Til det ærede medlem hr. Morten Lange vil jeg gerne sige, at jeg kan ikke se, at den frivillige ordning var i konflikt med monopolloven, idet monopoltilsynet jo har godkendt de forhøjede priser, som blev en følge af denne frivillige ordning, og derfor må det selvfølgelig være bekendt med begrundelsen for prisforhøjelsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Rasmussen: Jeg tillader mig at foreslå, at dette lovforslag henvises til behandling i det udvalg, som det er besluttet at nedsætte vedrørende den foregående sag på dagsordenen.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Thisted Knudsen, Ninn-Hansen, Henry Christensen, Damsgaard, Erik Eriksen, Axel Kristensen, Peter Larsen, Poul Møller, Poul Sørensen og Thestrup har meddelt mig, at de ønsker til justitsministeren at stille følgende forespørgsel:

„Under henvisning til det i statsrevisorerens betænkning for 1959-60, indledningen, pag. VIII, af statsrevisorerne udtalte anmodes justitsministeren om at redegøre for, med hvilken begrundelse der i henhold til fremkomne bladmeddelelser er ydet tjenestemænd i justitsministeriet lån af en politikasse til køb af automobil og fast årlig befordringsgodtgørelse.“

Medlem af folketinget Herluf Rasmussen har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Kan det inden for en overskuelig fremtid forventes, at der tages skridt til ændring af færdselslovens § 73, stk. 2, med det formål at sanere og omorganisere den bestående hyrevognsordning?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 31. oktober kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om salg af indenlandsk frugt og indenlandske gartneriprodukter ved frivillig offentlig auktion.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om sundhedskontrol med planteskoleplanter.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om statens overtagelse af visse udgifter ved offentlig kontrol i forbindelse med udførsel af landbrugsprodukter

og

forslag til lov om en rapsordning.

4) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til justitsministeren af Thisted Knudsen, Ninn-Hansen m. fl.*

5) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Arne Bertelsen.*

6) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Arne Bertelsen.*

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revision af lov om embedslægevæsenets ordning.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 14³².